REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, plața mare nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc.— Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. în Budapesta: la A. V. Goldberger. Ekstein Bernat. Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Numĕr de Duminecă 18).

„GAZETA“ iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare. Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe trei lunĭ 6 coróne. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 99.—Anul LXV. Brașov, Duminecă 5 (18) Maiŭ 1902.

Cum stăm și ce ne mai aşteptă?

Intrebarea din frunte e grea și nicĭ nu ne încumetăm, ca simpli muritorĭ ce suntem, sĕ străbatem cu ochii spiritului nostru vĕlul, cu care este acoperit viitorul. Voim numai sĕ desfășurăm cu puține cuvinte mersul de adĭ al trebilor nóstre naționale și de aicĭ sĕ vedem sĕ judecăm și sĕ conchidem décă mergem bine și ne putem și aștepta la bine, orĭ că în vre-o privință séu alta am pornit pe cărărĭ primejdióse, ce numai la bine nu pot duce?

Vorbind mai întâiŭ de afacerile nóstre naționale, care din cetitorĭ nu scie și nu simte, că ele nu numai, că nu înfloresc astădĭ, dér merg destul de rĕu, „de nu cum-va dau chiar îndĕrĕt? Décă merg rĕu pot fi împrejurările grele și vitrege de vină, décă dau îndĕrĕt atuncĭ fără îndoiélă, că noi Românii înși-ne purtăm vina în primul rĕnd.

Se găsesc adĭ o sémă de ómenĭ în sinul nostru, carĭ se dau de marĭ politicianĭ practicĭ și carĭ pierdêndu-șĭ răbdarea de-a face resistență și mai departe sistemului de asuprire, ce a rĕmas neschimbat, ba s'a înăsprit chiar, sfătuesc pe Românĭ sĕ dea înapoi de bună voiă și décă stăpânirea nu vrea sĕ le recunóscă nicĭ măcar dreptul și libertatea de cetățean, ce o dă constituția unguréscă, sĕ vină ei, Românii, și sĕ dică către cei dela stăpânire: étă suntem gata a jertfi noi înși-ne din pretensiunile nóstre, a ciunti programul nostru național, ștergênd din el acele puncte, care voue vĕ displac mai mult, numai sĕ închidețĭ ochii și sĕ lăsațĭ a-se alege și câțĭ-va deputațĭ românĭ în dietă, carĭ sĕ aibă onórea de a fi insultațĭ acolo, ca deputații sașĭ și slovacĭ de adĭ, când vor cere esecutarea legii naționalităților...

Aceștia sunt ómenii „oportunității“ și ai „acomodării“, ómeni, carĭ, pentru-ca sĕ pótă gusta și ei cât-va timp din óla cu carne, sunt gata a renunța, décă nu formal, de fapt, la dreptul asupra moșiei ereditate dela părințĭ și strămoșĭ. Despre aceștia a dis d-l Dr. Alexandru *Mocsonyi* în remarcabilul articul, ce l'am publicat într'un numĕr din sĕptĕmâna trecută, că sunt ómenii „curentului nou“ periculos, carĭ cu propunerile lor nu cer nicĭ mai mult, nicĭ mai puțin decât *abdicarea* nóstră națională. Căcĭ, dice distinsul nostru bărbat, a voi sĕ-țĭ întocmescĭ programul tĕu național după pofta și plăcerea stăpânirei, nu înséamnă decât închinarea acestui program și a partidului, care și l'a alcătuit, așadér *abdicarea națională*.

Astădĭ — dice d-l Mocsonyi — nicĭ vorbă nu póte fi de-o „acțiune politică cu óre-care sorțĭ de isbêndă“, când bine e cunoscut că guvernul nu vrea sĕ scie de nicĭ o concesiune și tot așa și dieta și pressa maghiară, adecă întréga opiniune publică șovinistă. Decĭ chiar sĕ vrea Românii nu pot adĭ părăsi tactica de luptă a resistenței pasive și inaugura tactica activității parlamentare; este o amăgire a crede, că prin ștergerea punctului I și ultim al programului național, séu prin ștergerea tuturor punctelor din el, am puté spera noi Românii a putĕ smânci diu mâna adversarilor neamului nostru arma suspiționărilor obligate.

D-l Mocsonyi mai arată în articolul amintit, că modificarea programului ar aduce cu sine desființarea partidului nostru și descompunerea nóstră națională politică și apoi adauge: „*Intréga nóstră putere sĕ întemeiéză pe principiul solidarității nóstre naționale.* Acest principiu, care se esprimă prin dogma, că numai conferența națională e competentă a aduce concluse obligatóre în politica națională, s'ar sparge însĕ în momentul, în care noi am părăsi poziția principiară a resistenței pasive... Adversarilor noștri nu le-am puté face adĭ un serviciŭ mai bun, decât décă am părăsi acéstă posiție. Sĕ desvoltăm pe tóte terenele, ce ne mai stau deschise, cea mai intensivă activitate, dér sĕ afirmăm în cea mai strictă solidaritate și cu tótă hotărîrea față de politica oficială de stat de astădĭ *posițiunea nóstră principiară a resistenței pasive*“.

După-cum constată dér cu atâta claritate logică d-l Ales. Mocsonyi, în articulul amintit trebile nóstre naționale pot da cu totul îndĕrĕt, décă prin vina nóstră, părăsind stégul solidarității, ne-am desbina în două séu mai multe tabere. Atuncĭ dușmanii noștri cu drept și-ar rîde în pumnĭ.

Dér avem credința tare, că acésta nu va fi!

Revista politică.

Sĕptĕmâna acésta au fost desbaterĭ importante în cele două *delegațiunĭ*, ungară și austriacă. In delegațiunea ungară, ședința de Lunĭ, la desbaterea budgetului ministeriului de esterne, raportorul Max Falk a pus pe tapet și cestiunea *legei meseriașilor din România*. Legea acésta, dise Falk, nedreptățesce pe supușii ungarĭ și austriacĭ de religiunea israelită, carĭ trăesc în România; rógă pe ministrul de esterne sĕ declare, décă consideră de basată învinuirea acésta, și décă da, în ce mod s'ar pute pune capĕt acestei nedreptățĭ.

Ministrul *Goluchowski* a rĕspuns îndată dicênd între altele, că cei mai mulțĭ dintre Jidovii din România erau sub protecțiunea Austro-Ungariei. Deși trăiau în România-ei s'au adresat în mai multe rêndurĭ Austro-Ungariei, ca la putere protectóră. Ei nu șĭ-au împlinit datorințele față de patria lor și la 1888 Austro-Ungaria i-a liberat de sub protecțiunea sa. *România însĕ nu i-a primit de supușĭ ai sĕĭ*, așa că nicĭ nu se póte stabili adĭ la care stat aparțin aceștĭ indivizĭ. *Austro-Ungaria* — continuă Goluchowski — *n'are nicĭ un drept de a se amesteca în afacerea acésta* și ea trebue sĕ se restrîngă la apĕrarea contra urmărilor neplăcute, ce póte sĕ le aibă legea meseriașilor din România, întru cât acei jidovĭ fără lucru ar emigra din România aicĭ.

Nereușita încercării lui Max Falk póte slugi de învĕțătură și altor prietinĭ ai Jidovilor ca sĕ nu mai umble cu fel și fel de tertipurĭ încercând sĕ provóce amestecul guvernelor streine în afacerile interne ale altor state independente, numai de hatîrul evreilor rĕtăcitorĭ.

In ședința de Marțĭ tot delegațiunea ungară, comisiunea pentru armată, a desbătut budgetul armatei comune. Ministrul de rĕsboiŭ *Krieghammer* a rĕspuns scurt și cuprindĕtor la tóte obiecțiunile, ce le-au făcut delegațĭ maghiarĭ. In ședința de Joi s'a desbătut budgetul marinei.

*

In dieta *ungară*, ședința dela 12 Maiŭ, a fost érăși vorba de *cestiunea naționalităților*. De astă-dată s'a aflat un deputat, și încă guvernamental, care a atins în cestiunea acésta o córdă mai domóla. El se numesce *Kristoffy* Jozsef, alesul cercului Nădlac. Acest Kristoffy a spus între altele, că nu e de părerea acelora, carĭ în cestiunea naționalităților vĕd numai primejdiĭ. Alțiĭ sunt răpițĭ de vehemență față cu naționalitățile, lucru care nu póte contribui la liniștirea spiritelor, nicĭ la o deslegare dorită a cestiunei naționalităților. E o mare greșélă, décă neînțelegerile esistente

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“.

Cântece.

I.

Când femeea 'țĭ dice: „dute!“
Nu cum-va sĕ plecĭ, streine;
O sĕ-i pară rĕu drăguții
Și-o sĕ plângă după tine.

Când femeea 'țĭ dice: „vino!“
Incepênd sĕ-țĭ facă glume,
Nu cum-va sĕ stai pe gândurĭ;
Fă-țĭ o cruce..., plécă 'n lume!...

II.

Adĭ senin și mâne nor
Ca senin sĕ fie éră...
— Suflet vecinic călĕtor,
Nu te 'ncrede 'n primăvară.

Când femeia 'țĭ ese 'n prag,
Și ca trestia se 'ndóie,
Sub surisu-i cald și drag
Stă ascuns un nor de plóie.

De-o găsescĭ plângênd: atât!
Fă-te că nu iai aminte;
O sĕ-țĭ sară după gât
Mai frumósă ca 'nainte!

Z. Bârsan.

Românii în lumină streină.

In numĕrul trecut am început numai, sĕ vorbesc despre cartea ungurâscă a lui Eder, scrisă înainte de asta cu 106 anĭ și tradusă apoi în nemțesce, dér n'am avut loc sĕ reproduc ceva din ea, pentru-ca sĕ vedem anume, cum vorbesce el despre poporul românesc, băștinaș în țéra acésta.

Astădĭ, înainte de a reproduce ceea-ce a scris Eder despre noi, vréu sĕ constat încă odată printr'un esemplu din dilele nóstre, că isvorul cel mare și murdar, ura, din care a eșit tótă ocara și hula și batjocura streinilor asupra neamului nostru în timp de atâtea sute de anĭ, nicĭ până în diua de astădĭ n'a secat.

Era în Viena un mare geograf, mult lăudat pentru învĕțătura sa, mi-se pare că trăiesce încă, cel puțin eu nu-mĭ aduc aminte sĕ fi cetit, că a murit. Il chiamă Dr. Friedrich *Umlauft.* Bărbatul acesta a scos o carte mare poporală ilustrată (cu chipurĭ) careia i-a dat titlul „*Die oest. ung. Monarchie*“ (Monarchia austro-ungară) și a apărut în ediția II la 1883. Aicĭ sunt descrise tóte popórele, câte locuiesc în împĕrăția acésta. Nu e scrisă tótă cartea de Umlauft, ci el a avut ca ajutóre și pe alțĭ „învĕțațĭ“, carĭ cunosceau — cel puțin așa diceau ei — și mai bine decât Umlauft pe unele dintre popóre, unde póte că Umlauft nu avusese prilej sĕ mérgă în persónă. Partea referitóre la Românĭ a scris'o un óre-care *Berg.* Acuma, vĕ rog, iubițĭ Românĭ, ascultațĭ câte-va pasage, ca sĕ vedețĭ, cum scrie Neamțul (orĭ jidov, orĭ ce-o fi) despre voi:

„La Românĭ — dice Berg — bărbații sunt de comun de statură mică și de o construcție regulată. Ei sunt greoi și târdiĭ în mișcare, greutatea asta are însĕ mai mult caracterul [*trîndăviei*, decât] tal neghiobiei. ..... Colórea întunecată e mai mult din pricina sórelui și a vêntului, decât caracteristica rasei — tocmai ca la *țiganĭ*. Ochiĭ în cea mai mare parte negri, totdéuna au o espresiune *viclénă*, în mânie sclipesc viu, de obiceiu însĕ sunt ațintițĭ cu umilință *în pămênt.* Pĕrul lung, întunecat și des e în *neorînduială sĕlbatică* și *nepeptănat....* Românul are mustețe lungĭ și dese barbă însĕ nu pórtă nicĭ odată, căcĭ acésta este privilegiul popii.

„Românul e *laș* (adică fricos), *insidios* (adecă care pune cursă), *viclén*, *crudel* și *trîndav.* El *nu atacă nicĭ odată fățiș pe un bărbat, mai ales décă acesta e înarmat de armă Românul are o sfântă frică. El atacă numai pe furiș séu décă sunt în numer mai mare, cu scop de a jefui, de pildă spărgênd casa în ceea-ce el nu face deosebire între streinĭ și Românĭ. Cum e atuncĭ el face crudelitățile cele mai neomenóse.*

„*A pierde vara e fericirea vieții lui, el își lasă femeia sĕ lucreze în locul lui,* ér plăcerea lui cea mai mare este, décă pe vremea când se coc prunele, *póte sĕ*

sunt prefăcute în ură fără marginĭ, şi numai seriositatea şi obiectivitatea sunt mijlócele prin carĭ s'ar puté stîrpi seminţa neînţelegerilor. In tot decursul desbaterilor, din partea oratorilor naţionalităţilor nu s'a făcut nicĭ o declaraţiune, care sĕ pótă fi luată de basă pentru a face deducţiunea, că naţionalităţile ar tinde la destrămarea statului milenar; din contră toţĭ oratorii s'au declarat credincioşĭ ai naţiunei ungare unitare şi indisolubile. Spune, că esistenţa vieţii de stat trebue căutată în armonia şi unitatea tuturor popórelor lui, care însĕ nu se va puté dobêndi, decât décă li-se vor lăsa naţionalităţilor moravurile, obiceiurile, limba şi cultura şi drepturile lor legale, la carĭ ele ţin cu îndĕrătnicie. Libertatea individuală şi culturală ar fi singura cale corĕspundĕtóre pentru resolvarea cestiunei naţionalităţilor. Deja sunt semne, că unii s'au întors de pe calea de gravitare înafară. Acesta este un pas făcut din partea naţionalităţilor, şi ar fi o greşală, un lucru primejdios, décă în astfel de împrejurărĭ s'ar apela la silnicie, cum s'a ḑis dintr'o parte cu ocasia desbaterilor.

Discursul lui Kristoffy a făcut sânge rĕu la Maghiarii din dietă şi a produs un ecou de nemulţumire chiar şi în gazetele guvernului.

Tot *cestiunea naţionalităţilor* a fost atinsă în şedinţa de alaltă-erĭ a dietei şi din partea deputatului sas Dr. *Lindner*. El ḑise, că aḑĭ cestiunea naţionalităţilor nu se mai póte înăbuşi şi e o esperienţă destul de scumpă, că nerespectarea legei naţionalităţilor n'a dus la scop. Se unesce cu părerile lui Kristoffy, ce folos însĕ, că ele nu află resunet. Judecătoriile sunt acelea carĭ calcă legea naţionalităţilor, căcĭ întrebuinţéză esclusiv limba maghiară, pe când legea dispune alt-fel. Pe timpul lui Banffy tot s'a mai ţinut sémă de legea din 1868, dér de când a venit Szell la putere, judecătoriile chiar şi numai din comoditate, îşĭ bat joc de legea acésta.

Lui Lindner i-a rĕspuns ministru-preşedinte *Szell*. El ḑise, că *Saşii îşĭ ascund planurile lor în întuneric*, ei stau înainte cu pretensiunĭ atât de elastice, încât *nicĭ nu póte sta de vorbă cu ei*. Pe pretensiunile Saşilor *nu se află tot-deuna timbrul statului maghiar*. Limba judecătoriilor numai *maghiară* póte sĕ fie, despre asta nu mai încape discuţie (!) şi tóte partidele din dietă resping atacurile de felul celor, ce le îndréptă Lindner. — *Lindner* replicând spune, că şi cetăţenii de altă rassă pot sĕ fie bunĭ patrioţĭ, ér nu numai Maghiarii. Dispoşiţiunile legei însĕ nu sunt respectate, o repetă acésta, şi rógă pe d-l Szell sĕ-i dea voie a-se socoti şi după vorbele acestea de bun patriot.

*

In tr'una din şedinţele trecute ale dietei, ministru preşedinte Szell ripostând la atacurile ce s'au îndreptat contra lui în *cestiunea pactului austro-ungar*, a ḑis între altele, că guvernul unguresc a alcătuit deja planul tarifului vamal autonom aşa fel, încât în timp de trei sĕptĕmânĭ póte sĕ trécă la *teritorul vamal independent*. Declaraţia acésta a făcut sensaţie în cercurile politice austriace şi unii deputaţĭ austriacĭ au lansat idea, ca camera austriacă sĕ pornéscă acţiune energică contra ei.

*

Ştirĭ sosite din Africa-de-Sud lasă a-se presupune, că *rĕsboiul anglo-bur* nu se va sfîrşi curênd. Din causa acésta şi Englesii ḑic, că cea mai bună garanţie a păcii este continuarea energică a rĕsboiului. „Standard“ primesce din Amsterdan scirea, că în cercurile bure de acolo se spune, că posiţia Burilor a aḑĭ e atât de tare, încât ei sunt decişĭ a continua lupta pentru independenţă.

Programul paradei dela 10 Maiu.

Ĕtă programul paradei de 10 Maiŭ, aniversarea a 25-a a rĕsboiului pentru independenţa României:

M. S. Regele va pleca dela palatul regal la órele 11 a. m., precedat de un escadron de gendarmĭ călărĭ, trăsura d-lui prefect al poliţiei, trăsura regală în care vor lua loc MM. LL. Regele şi Regina, un al doilea escadron de gendarmĭ călărĭ va încheia cortegiul.

Cortegiul regal va percurge stradele Episcopiei, Corăbiei, Primăverii, până la pavilionul, ce se va construi la intersecţia str. Romană cu bulevardul Colţei Aci Majestăţile Lor vor fi primiţĭ de AA. LL. RR. Principele Moştenitor, I. P. S. S. Metropolitul Primat, d-nii miniştri, înalţii demnitarĭ ai statului, corpul diplomatic, etc.

După sosirea MM. LL., I. P. S. Sa Metropolitul Primat, încunjurat de înaltul cler, va oficia obicĭnuitul Te-Deum, după care se va procede la ţintuirea şi sfinţirea nouĕlor drapele, carĭ se vor distribui corpurilor de trupă, carĭ au luat parte în rĕsboiul independenţei.

După terminarea acestei solemnităţĭ, M. S. Regina, A. S. R. Principesa Maria şi miciĭ Principĭ, vor lua loc în trăsura regală şi vor merge la pavilionul, ce se va construi la locul de defilare pe piéţa Victoriei.

A. S. R. Principele Ferdinand va merge a lua comanda trupelor, carĭ vor forma divizia 4 de infanterie.

M. S. Regele, apoi, va încăleca şi urmat de statul major şi ataşaţii militarĭ strĕinĭ, va trece în revistă trupele, carĭ vor fi înşirate pe bulevardul Colţea, şoseaua Jianului, str. Ghica şi şoséua Chiseleff, luând loc în drépta tribunei regale, unde va primi defilarea trupelor, care se va face în ordinea cum am arătat deja.

După defilare, cortegiul va merge la palatul regal, parcurgênd calea Victoriei.

In stânga tribunei regale se va construi tribuna diplomatică şi tribuna militară, ér în faţa tribunei regale, lângă palatul Sturdza, se vor construi tribunele primăriei, ministeriului de interne, şi tribuna pressei.

Dela órele 9 diminéţa şi până la întrarea cortegiului regal la palat, circulaţia va fi oprită pe calea Victoriei, str. Episcopiei, Corăbiei, Primăverei, bulev. Colţea, şos. Jianu, str. Ghica şi şos. Chiseleff, până la monetărie.

Séra, calea Victoriei va fi iluminată, ér circulaţia trăsurilor va fi oprită dela órele 8 jum. séra până la 12 óre nóptea.

In acea ḑi în tóte oraşele din ţéră se vor oficia Te-Deumurĭ, la carĭ vor asista autorităţile civile şi militare.

Festivitatea aranjată în Beiuş

cu ocasiunea jubileului de 50 ani a preoţiei I. P. S. D. Episcop MICHAIL PAVEL.

I. P. S. D-n *Michail Pavel*, episcopul diecesei gr. cat. române de Oradea-mare în 21 Martie a împlinit 50 de anĭ de când a luat darul preoţiei. Cu acéstă ocasiune Românii din tóte părţile ţĕrii au grăbit a-şĭ presenta omagiile şi a da espresiune sentimentelor de veneraţiune şi recunoscinţă faţă de prelatul jubilant. Jurnalistica română şĭ-a adus tributul sĕu din acéstă ocasiune. Am cetit pe rênd tot ce s'a scris şi publicat la adresa episcopului Pavel, dér din Beiuş puţin — fórte puţin am putut ceti. Causa pentru care Beiuşul, opidul aşa ḑicênd rĕsfăţat al jubilantului — a rĕmas îndĕrĕt, atuncĭ când întréga lume română sĕrbătoresce pe bărbatul, cara timp de jumĕtate de veac a urmat dreptatea, pietatea, credinţa iubirea, răbdarea şi blândeţele, este că bărbaţii conducĕtorĭ din Beiuş scieau, că prelatul jubilant în Dumineca Tomei şĭ-a ţinut primiţia, adecă a adus prima jertfă la altarul Domnului, drept ce au decis, că în Beiuş la Dumineca Tomei vor jubila.

Aşa-dér în Beiuş până în present domnia tăcere şi unde e tăcere acolo se pregătesce ceva, acolo muncesc ómenii.

Festivitatea amintită s'a aranjat după programul ce vi-l'am trimis în ḑilele trecute. Daţi-mĭ voie acum, d-le redactor, sĕ înregistrez cele petrecute şi vĕdute în ḑilele aceste festive (3 şi 4 Maiŭ) în Beiuş. O fac acésta cu cea mai mare plăcere fiind şi în present cuprins şi stăpânit de acele momente neuitate. Cu drept cuvênt pot sĕ constat, că concertul aranjat în ḑiua primă de elevii şi elevele institutelor de învĕţămênt din Beiuş în sala cea nouă de gimnastică a gimnasiului a fost un important eveniment în progresul cultural şi musical al tinerimei.

Concertul.

In ḑiua pomenită la órele 5 p. m. când intre urale de „sĕ traéscă“ a întrat în sala frumos împodobită şi plin îndesată de un public elegant Escel. Sa D. Episcop jubilant, însoţit de Ilustr. Sa D. Episcop Dr. D. Radu, Il. Sa D. prelat Dr. Aug. Lauran, Magnif. D. M. Nyeş, de direcţ. gimnas. Ioan Butean, şi Vas. Stefanica, dir. şcólei civile de fete; corul mixt al elevelor şi elevilor au cântat *Imnul Archiereului*. Tot acest cor a mai cântat piesa „*Concert*“ de Musicescu. Vocea frumósă şi arta cu care s'au nuanţat cântările ne-au încântat pe cei presenţĭ şi au produs un entusiasm general, care a ajuns la culme când s'a cântat piesa „Concert“ de Musicescu.

Asemenea mult ne-a încântat şi piesele esecutate de corul elevilor din gimnasiul inferior, precum şi cele esecutate de corul bărbătesc şi orchestra gimnasială şi de cea a octavanilor, numai puţin piesele esecutate de câte-va eleve de ale şcólei civile la douĕ piane.

Toţĭ debutanţii s'au achitat cu atât succes, încât inimile nóstre a tuturora vibrau de emoţiune şi pot sĕ constat, că tinerimea a dovedit, ce a învĕţat, ce scie şi ce progres a făcut.

Debutul splendid al bravilor tinerĭ şi al gingaşelor eleve aduce laudă atât institutelor cât şi conducĕtorilor acelor institute în genere şi în special domnei şi domnului Buşiţia, carĭ la rêndul lor cu mult zel şi însufleţire şĭ-au împlinit dato ia.

Tot atât de succese au fost şi declamaţiunile.

Momente pline de bucurie sufletéscă şi mândrie naţională am avut cu toţĭ, când 13 eleve ale şcólei civile au representat scena alegorică cu cor „*Omagiul lunilor*“, dintre carĭ una representa timpul, ér celelalte cele 12 lunĭ ale anului. Aceste fetiţe rênd pe rênd în cuvinte alese, armoniose şĭ-au presentat fie-care omagiile sale Inalt P. S. D. Episcop fundatorul şcólei de fete enarând una câte una faptele măreţe ale jubilantului, aşa precum au fost îndeplinite în luna pe care o representa, avênd fie-care costumul corĕspundetor acelei lunĭ. Scena acésta pe mulţĭ dintre cei presenţĭ ne-a frapat şi emoţionat până la lacrĕmĭ. Laudă d. directóre a şcólei civ. de fete, care a prelucrat şi localisat acéstă scenă.

Cuvêntul festiv,

rostit de directorul gimnasial I. Butean.

In lume nimic nu-i stabil; nimic statornic, nimic în pausă deplină. Tóte sunt în lucrare, în fierbere, în mişcare. Stâncele

---

stea lungit pe burtă, uitânduse în sus la prune (cam greu lucru, jupâne Berg, sĕ se uite cineva în sus la prune, când e culcat pe burtă !)Se vadă cum cresc şi *lingênduşĭ buzele după rachiul*, ce o sĕ iasă din ele.

„Cultura spirituală a Românului e aprópe nulă. Cetirea şi scrierea este o artă, pe care numai în fórte rare casurĭ o posedă..... Gradul de cultură al Românilor e fórte inferior. Cântecile lor sunt monotóne şi mai fără nici o melodie. *Poesia la Românĭ nu e acasă*, poeţii mai însemnaţĭ lipsesc de tot; peste tot literatura naţională e puţin cultivată. Românii sunt plini de superstiţii (credinţe deşerte) şi ţin mult la presemne, vrăjĭ etc. Vrednică de a fi amintită este credinţa în vampirĭ. *Omenii cu pĕr roş sunt consideraţĭ de vampirĭ, carĭ după mórte sug sângele dela fetele tinere*“..

Décă am ceti asemenea lucrurĭ despre un popor sĕlbatic din centrul Africei, séu mai sciu eu de unde, ne-ar cuprinde o milă şi am ḑice sĕracii, ce nenorociţĭ! Dér e vorba de un popor de mai multe milióne din monarchia austro-ungară, despre care se scrie aşa la anul Domnului 1883! Un popor, care până la acéstă epocă a dat nenumĕrate doveḑĭ de destoinicie pe tóte terenele, chiar şi pe terenul cultural. Cântecele nóstre dovedesc, că poporul nostru posedă o adevĕrată comóră poetică, pe care vin sĕ o culégă, sĕ o publice şi sĕ o admire strĕinii. Doinele, strigăturile, chiuiturile nóstre cuprind une-orĭ idei atât de geniale, cum nu găsescĭ în cei mai marĭ poeţĭ ai apusului civilisat Şi totuşĭ cartea lui Umlauft îndrăsnesce a afirma, că poesia este un lucru necunoscut la Românĭ. Melodiile nóstre cuprind o musică atât de sublimă, încât strĕinii vin şi ni-o fură şi punêndu-o pe note o dau în vileag ca composiţia lor, cum a făcut Reményi cu „Repülj fecském“, pe care auḑindu-o, îndată recunoscĭ, că e „doina pĕcurariului“, pe care o cânta, când şi-a perdut oile.

* * *

Acuma m'am întins éră cu vorba şi... din tipografie, îmĭ vine porunca, sĕ nu mai scriu, că nu este loc în gazetă. Va sĕ ḑică, când ţi-ar veni mai tare dragul de povestit, eştĭ oprit şi trebue sĕ tacĭ éráşĭ o sĕptĕmână. Dér nu e nimica, numai sănĕtate sĕ fie şi sĕ dea Dumneḑeu sĕ pot povesti şi despre lucrurĭ mai înveselitóre, decât bîrfelile strĕinilor despre neamul românesc.

Delaletca.

Arlesiana.

După *Alphonse Daudet.*

Ca sĕ coborĭ în sat pe din jos de móra mea, trebuia sĕ trecĭ pe dinaintea unei cocióbe aşeḑată lângă drum în fundul unei curţĭ marĭ plantată cu arborĭ. Era în adevĕr tipul casei gospodare de provincie, cu olanele sale roşii, cu faţada înegrită şi neregulată, apoi prin curte şirul de hambare, o mulţime de unelte de gospodărie şi tufele de érbă, carĭ rĕsăriau prin tóte părţile.

De ce casa asta m'a oprit pe loc, de ce acéstă póртă închisă m'a făcut sĕ mi-se bată inima?... Nu sciu, n'aşĭ puté sĕ spun, dér acéstă locuinţă mi-a făcut frică. Era atâta linişte prin prejur...

Când treceai, cânii nu mai lătrau şi pasĕrile alergau fără nicĭ un sgomot.

Inlăuntru nicĭ o şóptă! Nimic, nicĭ măcar sunetul unui clopoţel..... Ferestrele fără perdele şi fumul ce se întindea leneş pe coperiş, te făcea sĕ credĭ, că-i o casă pustie.

Erĭ, în toiul ameḑului, mĕ întorceam din sat şi ca sĕ mĕ feresc de căldură, o luai pe lângă ziduri, pe la umbra arborilor. Pe drum înaintea cocióbei servitorii tăcuţi încărcaseră o căruţă de fîn. Pórta era deschisă. Aruncai o privire în trécĕt şi vĕḑui în fundul curţei şeḑênd, cu capul în palme, pe o lespede de pétră un bĕtrân albit, îmbrăcat cu o vestă scurtă şi cu nisce pantalonĭ numai sdrenţe. Mĕ arătai. Un om îmĭ spuse pe şoptite:

— Tăcere, acesta e stăpânul. Aşa e sĕrmanul de când cu nenorocirea cu fiu-sĕu.

In momentul acesta o femee, cu un băeţaş de mână, trecu pe lângă noi şi întră în curte.

Omul adăugă:

uriaşe par a fi neclintite, în nemişcare, şi totuşĭ ele s'au format pe încetul, grandórea lor este munca vécurilor. Cristalele se închiagă mereu şi numai în forma lor proprie. Apa, ce n'are alinare, ci srăbate suprafața şi inima pămêntului, se ridică în vĕzduh, séměnă cu omul; e compusă din oxigen şi hidrogen, ca omul din trup şi suflet. Oxigenul alimentéză lumina şi căldura, cum sufletul, hidrogenul stinge focul şi întunecă lumina, ca trupul omului. Mirosul plăcut al florilor, susurul adietor al frundelor sunt şópta, graiul lor, prin care se îndulcesc, comunică unele cu altele, şi povestesc de bine şi rĕu, ca ómenii între sine.

Viéță, mişcare pretutindenĭ; unde-i mişcare acolo e viéță şi unde nu-i mişcare nu mai e viéță!

Bĕtrânul pămênt, din care am fost luațĭ, împreună cu tóte corpurile cerescĭ putere au primit a-se învêrti în jurul osiei lor, adevĕrata arteră a vieței în sine, care decă s'ar ciunta când-va, ele devin inerte, mórte.

Insĕ precum cósa morții, fie ea, cât de ascuțită, nu póte împedeca viéța omenimei, aşa stingerea óre când-va a unui sĕu altui corp ceresc, nu póte distruge viéța universului, până când îi place Creatorului, dela care tóte au primit ființă, şi care singur póte sĕ-le dea érăşĭ neființei. Asemenea mişcare şi ferbere putem observa în viéța morală şi cea socială a omului; aşa că viéța nicĭ nu e alt-ceva, decât o luptă continuă. Spiritul şi materia, sufletul şi trupul, binele şi rĕul, virtutea şi pĕcatul stau față în față. Frațĭ cu frațĭ, némurĭ cu némurĭ popóre cu popóre îi afli în duşmănie. Lupta pentru esistență o vedem pretutindenĭ, ca urmarea pedepsei: „cu sudórea feței tale câştiga-vei pânea; hodină n'o sĕ mai sperezĭ, decât dincolo de mormênt, în sînurile lui Avram.

In acésta luptă înverşunată caracterele firme tind şi trec înainte, cele slabe se dau îndĕrĕt, sĕu ca inerte sunt tîrîte de povoiŭ. Sute şi mii de singuraticĭ şi familii, odinióră strălucite şi puternice dispărut'au în noian fără de urmă, dér tot atuncĭ în locul lor s'au avêntat alte sute şi mii din sinul celor nebăgațĭ în sémă, prin sîrguința lor neobosită, devenind cei dintâiŭ din cei din urmă, pe când cei dintâiŭ ajuns'au cei din urmă.

Muncă, labóre este partea omului pe pămênt! Fără de lucrare neobosită şi intensivă nu este propăşire nicĭ în viéța celor singuraticĭ, nicĭ în a familiilor, nicĭ în a societății, nicĭ în a națiunilor.

Lucru, labóre sĕ fie decĭ devisa vóstră, iubiților tinerĭ, lucru cinstit, neobosit şi 'ntins! Şi 'n acéstă lucrare sĕ nu bagatelisațĭ nimic, nimic! Vedețĭ rugăciunile vóstre de séra şi diminéța, cercetarea bisericei cu evlavie, punctualitatea în frecuentarea şcólei, atențiunea încordată la prelegerĭ, diligința neobosită în studiare, acurătatea în agendele vóstre buna purtare scl. — tóte la prima vedere vi-sĕ par lucrurĭ bagatele, scrutând însĕ mai adênc, vețĭ afla, că tóte aceste sunt lucrurĭ esențiale şi indispensabile, ca sĕ vĕ putețĭ valida puterile date dela Dumnedeu, acum ca studențĭ ér mai târdiu în viéța publică, ca bărbațĭ folositorĭ ai bisericei şi némului vostru.

In urmă caracterele individilor singuraticĭ în tocmai ca şi a familiilor şi națiunilor este „un mosaic" construit din petricele în sine bagatele, de nicĭ un preț, dér unite între sine ce armonie, ce maiestate, ce grandiositate vei puté afla în ele! N'au avut bĕtrânii drept, când au stabilit de axiomă: „*Concordia parvae res crescunt discordia maximae dilabuntur*" ?!...

N'a avut drept Chichindeal, când esclamă: „Minte, nație românéscă, când te vei lumina, mai mărită nație ca tine nu afla!?... N'a avut drept poetul esclamând: „Uniți-vĕ în cuget, uniți-vĕ 'n simțirĭ!?... Eră sf. Scriptură la tóte ne îndemnă: „Sĕ fițĭ voi una, precum eu şi Tatăl una suntem!"....

Pămêntul, din care am fost luațĭ tinde a-ne da linisce şi fericire. Scut, adăpost nutremênt ne dă, în belşug, decât că nu-i destul. Omul, cea mai nobilă creatură, părtaş s'a făcut de o scântee dumnedeéscă, de mintea rațională, care-l ridică peste pămênt şi peste tóte creaturile. Chiămat a fost spre fericire desĕvârşită, dér abusat'a de cel mai prețios dar şi făcutu-s'a mai nefericit decât târătórele pămêntului. Setea de ambițiune, setea neastîmpărată de bogății, de predomnie nu o mai pot potoli nicĭ róda uscatului, nicĭ picurii de mare. Flămândĭ suntem nu de lipsa nutremêntului, însetăm nu de apă rĕcoritore, ci de sângele nostru propriu.

Viéța, — iubiților tinerĭ! e o luptă necurmată. Noi carĭ suntem adĭ în lupta vieței ne punem capetele la odichnă în patul pregătit de părinții noştrii, — şi voi, în acel pregătit de noi, Părinții noştrii, moşii şi strămoşii sunt *trecutul*, noi suntem *presintele* şi voi sunteţĭ *viitorul*. Dér bine sĕ luațĭ sémă, că în trecut ne adăpostim, în presinte ne hrănim şi numai în viitor trăim. Datorințele părinților față de noi au fost grele, ale nóstre față de voi şi mai grele, ale vóstre față de urmaşii voştri vor fi potențate.

Dér nu desperațĭ! Părinții, moşii şi strămoşii noştri au avut nădejdea în noi, noi am susținut nădejdea în voi; ér voi n'avețĭ dreptul a desnădĕjdui în urmaşii voştrii. Aci, în locaşurile aceste sfinte, s'a pus basa trecutului şi a presintelui, se pune acum basă şi „viitorului".

Vĕ vețĭ întórce în lume. Zidurile aceste, carĭ adĭ vi-se par imposante şi chiar gigantice, piticĭ le vețĭ afla în fața altor zidirĭ grandióse. Şi totuşĭ aceste clădirĭ modeste trebue sĕ vĕ fiă mai prețióse, mai adênc tipărite în inimile vóstre, şi trebue sĕ le aflațĭ mai durabile, decât alte clădirĭ mărețe, pentru-că de şi voi n'ațĭ adoperat, n'ațĭ mişcat nicĭ o pétră la ele, totuşĭ aceste sunt ale vóstre. Da! ale vóstre, pentru-că ele conțin speranța unui viitor fericit; drept ce sunteţĭ datorĭ cu cea mai adêncă recunoscință şi profundă venerațiune față de marinimoşii fundatorĭ, cu cinste cuvenită față de fie-care zidar, mĕsar, bărdaş, tinichier, diler séu de alt soiu, carĭ au conferit la crediarea acestor palestre.

Vĕ rog nu abusațĭ de ele, păstrați-le neatinse, nu le pătațĭ, ca sĕ le putețĭ lăsa urmaşilor voştrii drept ereditate, de unde sĕ-şĭ pótă scóte puterĭ, cum voi scótețĭ, lumină, cum voi vĕ luminațĭ, căldură, cum voi vĕ încăldițĭ, ródă, cum voi secerațĭ după munca vóstră de omenie.

Cărțile sunt cei mai indispensabilĭ tovarĕşĭ ai voştri, căcĭ sunteţĭ cărturarĭ. E bine! cărțile cele bune, edificătóre ne fac plăcere, şi ne tind ajutor în desvoltarea şi întărirea caracterului nostru pe calea dréptă dér bine sĕ luațĭ sémă, cărțile cele rele şi destructive vĕ vor conduce la povêrniş.

Ignațiu Loyola, rănit în lupta dela Pampelone zace în spital; — cetesce numai aşa de distracțiune viața S-ților, — şĭ-apoi sub impresiunea primită întemeiéză Ordul viguros şi cu atât mai temut al Jesuiților.

Vedețĭ, noi admirăm pe filosofii anticĭ şi ne răpesc figurile marĭ din mitologie. Voi încă vĕ delectațĭ mult în cetirea lor, însĕ folos adevĕrat numai atuncĭ vețĭ avé dintr'ênşii, decă îi vețĭ căuta şi voi, precum noi îi căutăm, prin prizma credinței creştine.

Vedețĭ, Ercule a fost şi rĕmâne prototipul puterii fisice. In leagăn a sugramat şerpĭ, îndeplinit'a mai târddiu 12 muncĭ, ce petrec puterea omenéscă, între carĭ curățirea staulului lui Augias. In urmă s'a dat la trântă cu Anteu fiiul Geei. Trântitu-l'a de nenumĕrate-orĭ la pămênt, dér Anteu primind tot-déuna puterĭ noue dela pămênt, mamă-sa Gea, s'a luptat mai departe. Atuncĭ Ercule prinde minte, îl ridică pe Anteu în vĕzduh şi acolo 'l sugrumă fără ca sĕ fi atins pămêntul.

Bine a făcut? Óre aceste douĕ puterĭ uriaşe, înțelese între sine nu puteau sĕ producă mai mult bine omenimei?!... Ercule a făcut o bravură şi nimic mai mult, dér în acéstă luptă s'a mistuit şi pe sine însuşĭ.

Bĕtrânul Seneca a scris o carte despre despreţuirea averilor lumescĭ, dér însu-şĭ nu s'a putut desbara de ele. Krates filosoful bogat, şĭ-a vĕrsat comorile sale în mare dicênd: „Vĕ cufund, ea au sĕ nu fiu cufundat cu voi!" — Aşa-i, că-l admirațĭ pe acest filosof păgân, şi vĕ încântațĭ la esemplul ce vi-l'a dat?!... Dér vedețĭ Krates bine a lucrat pentru sine, dér rĕu a făcut, când de moştenitor al sĕu şĭ-a ales marea şi nu pe sĕracii lipsițĭ ai némului sĕu.

Diogene, prototipul cinismului, vĕ stă mereu înainte, care 'şĭ lapĕdă şi lingura de lemn, când vĕdu pe un țĕran, bênd din mână. Diua la médă-di a umblat cu lampa aprinsă, ca sĕ pótă găsi vre-un om drept. Rugatu-s'a înaintea unei stâncĭ, ca sĕ se deprindă cu îndurarea, respective cu nemilostenia ómenilor. N'a poftit nimic dela Alesandru cel Mare, decât sĕ nu-i oprescă radele sórelui la carĭ se încăldia. „Nu-mĭ lua ce nu-mĭ poțĭ da" dise. „De n'aşĭ fi Alesandru, plăcé-mĭ-ar sĕ fiu Diogene" aşa regele.

Póte sĕ fie mai magulitor ceva, decât acéstă enunciațiune din gura unui cuceritor de lume? Nu-l vedețĭ pe Diogene în deplina splendóre a înțelepciunei sale? Şi totuşĭ vĕ întreb, ce folos a adus cinismul lui Diogene concetățenilor sĕi séu omenimei?

Ce altă e vederea creştinismului! „Mergĭ, de-țĭ vinde avuția şi o împărțesce celor sĕracĭ, apoi vino după mine", sună graiul Mântuitorului către tînĕrul bogat, care sĕ mândri, că a ținut poruncile tóte. Aducețĭ în comparațiune filosofia cea păgână cu filosofia creştină depusă în sf. Scriptură şi opurile sfinților părințĭ. Asĕmĕnațĭ cinismul păgân al lui Diogene cu cinismul creştin al întemeietorului acestor institute, tragețĭ paralelă între enunciațiunea lui Alesandru cel Mare către Diogene, şi distincțiunea şi recunoscința preaînaltă a Majestății Sale glorios domnitorului rege apostolic Francisc Iosif I. față de clăditorul şi patronul institutelor nóstre, mai luațĭ în sémă şi darul celui Preaînalt, că pótă sĕ şĭ vadă cu ochii sĕi trupescĭ fructele îmbelşugate ale labórei şi suferințelor sale, reprivind cu mândrie la un semisecul întreg, de când prin darul spiritului sf. şi punerea mânilor episcopului sĕu a primit dreptul de a servi la altarul Domnului, ținêndu-şĭ primiția de aur în diua de mânĭ.

Esc. D. Episcop patron! Binecuvêntată a fost rada dintâiŭ, care v'a luminat şi încăldit în leagăn, binecuvêntațĭ paşii dintâiŭ, care i-ațĭ făcut în viéța şi cariera, ce a-țĭ percurs'o. Fie binecuvêntate faptele, carĭ vĕ vor însoți dincolo de mormênt, şi aceste clădirĭ, carĭ vĕ vor susține memoria din generațiunĭ în generațiunĭ.

Şi acum Prea sfințite Părinte Episcop Patron! Binecuvêntă-ne pe toțĭ, carĭ ne adăpostim în zidurile aceste; pe toțĭ fidelii tĕi credincioşĭ, şi în genere pe toțĭ binecredincioşii creştinĭ!

*

După terminarea acestei meduóse cuvêntărĭ, ținută cu multă vervă şi entusiasm, între sgomotóse aplause şi urale de „sĕ trăéscă" la adresa jubilantului, s'a continuat esecutarea programei.

(Va urma.)

O mare catastrofă.

In diminéța de 8 Maiŭ n. oraşul *Saint-Pierre* din insula Martinica (grupul Antilelor-micĭ) a cădut victimă unei marĭ catastrofe.

Vulcanul *Mont Pelée*, înalt de 1350 metri, face parte din lanțul de munțĭ care străbate insula Martinica. El este împădurit până la vêrf şi timp de cincĭ-decĭ de anĭ a fost liniştit. In diminéța dilei de 8 Maiŭ însĕ, după o jumĕtate de veac de amorțire, Mont Pelée ca un monstru colosal şi c'o furie teribilă a erupt. Lava isbucnind din craterul de 150 metri diametru, s'a revĕrsat asupra oraşului Saint Pierre şi 'n câte-va clipite a înmormêntat oraşul şi pe locuitorii lui sub cenuşa de foc, care s'a descărcat asupră-i. S'au prăpădit toțĭ cei 28 mii locuitorĭ ai oraşului, şi alte 12 mii din localitățile de prin prejur. Cu totul aşadér *patru-decĭ de mii de ómenĭ.* Cei carĭ au încercat sĕ fugă, au fost ajunşĭ şi îngropațĭ de lava şi cenuşa ardĕtóre şi de pietrii roşite de foc.

Vre-o 20 de corăbii, carĭ se aflau în frumosul port din Martinica, au cădut şi ele victimă catastrofei. Cenuşea înfocată cădea în mare la o distanță de dece mile de córtă. Din causa acésta vapórele, carĭ voiau sĕ fugă, n'au putut sĕ scape. Pe timpul catastrofei marea a avut un teribil reflux.

In fostul oraş nu se mai vĕd acum decât ruine fumegânde şi pămêntul se cutremură cu sgomote teribile. In câte-va puncte s'au deschis crepăturĭ, carĭ au înghițit părțĭ întregĭ de oraş. Din tóte lacurile insulei Martinica ies aburĭ năduşitorĭ şi întregul archipelag al Antilelor e învĕlit de un nor enorm de fum. Rîurile s'au revĕrsat şi au înecat tótă partea de miadă-nópte a insulei.

Afară de acésta toțĭ vulcanii din America-de-nord şi din America centrală au început sĕ erumpă. Vulcanul „Jona", care de 30 de anĭ părea stîns, a început

---

—...Se întorc dela liturghie. Se duc în tóte dilele la biserică de când s'a omorît băiatul. O, d-le, ce nenorocire!..... tată-sĕu şi acum pórtă hainele mortului...; nimic nu-l póte face sĕ uite... Hi mĕi..., hi bólă!

Căruța se gătia de plecare. Eu, dorind sĕ sciu tótă povestea acestei întêmplărĭ, mĕ rugai de căruțaş sĕ mĕ lase sĕ mĕ urc lângă el şi acolo sus, în carul cu fîn, audii acésta tristă povestire:

*

Îl chema Jan. Era un țĕran voinic de douĕ-decĭ de anĭ, frumos ca o fată de trébă şi cu înfățişarea deschisă. Cum era el aşa de frumos, femeile mi-l furau din ochĭ; dér el numai pe una o avea la suflet, — o Arlesiană mititică, îmbrăcată numai în catifele şi 'n dantele, pe care o întîlnise odată la Lice d'Arles. Cei de-acasă nu pré vedeau cu ochĭ bunĭ legătura acésta. Fata trecea de-o cochetă şi jumĕtate şi părinții ei nu erau țĕranĭ. Lui Jan însĕ îi căduse la inimă Arlesiana şi pace. El dicea:

„Am sĕ mor, décă nu va fi a mea!" Ce mai calea-valea? Se hotărî nunta pe după seceriş.

Intr'o Duminecă séra, în curtea cociobei se terminase cu masa. Se făcuse chef. Logodnica nu fusese de față, dér tótă vremea se închina în sănĕtatea ei!... Un om veni la pórtă şi cu o voce tremurândă cerù sĕ-i vorbéscă stăpânului Estève, lui singur. Estève se ridicà şi eşi în drum.

— D-le, îi dise omul, voițĭ sĕ vĕ dațĭ băiatul după o femeie uşuratică, care a fost doi anĭ de dile amanta mea. V'o spun acésta şi v'o dovedesc...; étă scrisorĭ!... Părinții ei sciau tot şi mi-o făgăduiseră; dér de când băiatul d-vóstrĕ începù s'o curteze, nicĭ ei şi nicĭ fata nu m'au mai suferit. După părerea mea însĕ cred, că ea nu póte fi femeia altuia.

— De sigur! dise bĕtrânul Estève, privind scrisorile, de sigur; vino sĕ beai un pahar de tămâiósă.

— Mulțumesc, rĕspunse strĕinul, sunt pré nĕcăjit, ca sĕ-mĭ mai fie sete... şi plecà.

Tatăl se reîntórse, părênd liniştit; îşĭ reluà locul la masă şi petrecerea familiară se sfîrşi veselă.

Chiar în acea séră bĕtrânul Estève dimpreună cu fiul sĕu, eşiră la câmp. Au stat cam mult acolo; Când se reîntórseră mama îi aştepta.

— Femee, dise gospodarul, arătând la fecior..., înbrățişéză-l!...; e un nenorocit...

*

De-atuncĭ Jan n'a mai vorbit un cuvênt despre Arlesiană. O iubea încă cu tóte astea şi o iubea mai mult ca orĭ-când, de când o vĕduse la brațul altuia. El era prea mândru ca sĕ nu dică nimic; étă ce l'a omorît pe bietul băiat!... Işĭ petrecù dilele următóre tăcut, par'că ar fi fost înțepenit. Când venia séra, o lua pe drumul Arlelor şi mergea... mergea până vedea în asfințit turlele oraşului. Apoi se întorcea; nicĭ-odată nu mergea mai departe.

Bieții lui părințĭ nu mai sciau, ce sĕ facă vĕdêndu-l întotdéuna trist şi singuratic. Se presimția o nenorocire!... Intr'o di la masă îl privi mamă-sa cu ochii plinĭ de lacrimĭ şi-i dise:

— Ascultă-mĕ Jan, décă o vreai cu tot dinadinsul o sĕ ți-o dăm...

Bĕtrânul roşu de ruşine, îl sărută pe frunte.

Jan făcù un semn, că „nu", şi plecà.

Din diua aceea îşĭ schimbà felul de viéță, prefăcêndu-se întotdéuna vesel, ca sĕ se liniştéscă părinții. Il vedeai la balurĭ, la petrecerĭ şi la jocurile de prin crîşme.

Tatăl sĕu dicea: „E mântuit!" Mama însĕ avea mereu temerĭ şi-şĭ supraveghia copilul: Jan durmia cu fratele sĕu mai mic, aprópe de locul unde se cresceau vermii de mătase, sĕrmana bĕtrână îşĭ făcù un pat aprópe de camera băieților... Viermii de mătase puteau sĕ aibă câte-odată nóptea, puteau sĕ aibă nevoie de ea.

Intr'o di de sĕrbătóre, în diua patronului gospodarilor era multă voie bună la colibă. Mâncare şi beutură din belşug. Se făcù foc de artificii şi se aninară potop de lampióne de diferite culorĭ pe ramurile arborilor. Toțĭ erau cu chef; chiar şi Jan părea mulțumit. El o luà pe mamă-sa la joc; biata femeie plângea de bucurie.

Către séră plecară sĕ se culce. Tótă lumea avea nevoie de odihnă. Jan n'a putut sĕ închidă ochii. Fratele sĕu mai mic povesti, că tótă nóptea a dus'o în-

acum sĕ arunce vaporĭ și fum. Locuitorii din împrejurimĭ fug.

Vulcanul „Souffriére“ din St.-Vincent (insulă englesa) a făcut pustiirĭ tot așa ca „Mont Pelée“. Orașul St.-Vincent a fost *distrus* și întrega parte de Nord a insulei a fost nimicită. Victimile în insula acésta trec peste 2000.

*

Se cunosc, ın momentul de față, vre-o miie de vulcanĭ, dintre carĭ trei sute douĕ-decĭ și cincĭ sunt în activitate. Repaosul celor, carĭ nu sunt în activitate este însĕ întotdéuna suspect. In adevĕr, după cele mai vechĭ documente. Vesuviul era considerat de cei vechĭ, ca un munte cu totul inofensiv, până în diua marei erupțiunĭ din anul 79, când fură acoperite de lavă orașele Herculanum și Pompei. Apoi, rĕmas în neactivitate timp de trei vécurĭ, dela 1306 până la 1631.

Islanda este un centru continuu de acțiune, un cuptor pămêntesc al cărui coș principal este Hecla.

Etna, Stromboli și Vesuviul sunt tradiționalĭ.

In Spania, vulcanii, pe la anul 1819 luară o mare activitate în provincia Murcia.

Insula Burbon, insulele Sondei, Filipinele, insulele Japoniei, insulele Sandwich sunt nisce adevĕrate coșurĭ ale cuptórelor intra-terestre.

Vulcanii stinșĭ, fórte numĕroșĭ, sunt rĕspândițĭ aprópe pe întréga suprafață a pămêntului.

In Francia provinciile d'Auvergne, Velay, Cevennes, Languedoc, Provence presentă numĕróse cratere stinse cu depositul lor de lavă caracteristic.

Malurile Rhinului, în provinciile Eiffel și Neuwied, Saxa, Boemia, sunt vulcanice ca și Croația, Slavonia, Caucasul și Greeia cu insulele sale.

Asia are vulcanĭ în continuă activitate.

Cum se anunță o erupțiune? Unele vulcane, cum e Stromboli, în Sicilia, aruncă incontinuu gazurĭ și pietre pe crater. Carĭ sunt însĕ caracteristicele erupțiunilor brusce, cum a fost, acum de curênd, cea din Martinica?

Inainte de tóte, în general, se produc cutremure de pămênt, turburărĭ. Acest fenomen pare însĕ a nu se fi produs în Martinica.

Vulcanul stins se reaprinde de-odată, ca o enormă sobă, în care s'a aruncat foc. Incepe prin a arunca cu abondență fum, format din gaze și vaporĭ de apă, apoi materii pulverisate, cenușĭ vulcanice, la carĭ se adaugă în curênd, fragmente de pietre poróse incandescente. Materii globulare topite, smulse din lava craterului, sunt asvârlite învârtindu-se; aceste sunt *bombele vulcanice* de carĭ a fost distrus nenorocitul oraș Saint-Pierre.

Apoi se aude o serie de detunăturĭ, apar nisce mănunchiurĭ pulverulente luminate de scânteerea lavei incandescente, șerpuind ca nisce limbĭ de foc, pentru a cădea mai departe séu mai aprópe de crater, după densitatea compozițiunei lor. In același timp se scurg pe marginile vulcanului aprins, valurĭ incandescente de materii vulcanice, de conglomerate topite, carĭ distrug totul în trecerea lor, animale, vegetale, construcțiunĭ — devorate de atmosfera incandescentă pe care o rĕspândesc împrejurul lor.

Gazurile și cenușa, cum s'a vĕdut și la Martinica, întunecă atmosfera.

Mai târdiu, urme de cenușe se regăsesc la distanțe enorme. Cenușa din Vesuviu a fost adesea dusă până la Constantinopol. Vapórele de pe tóte mările au adus cenușe din erupțiunea celebră a vulcanului Krakatova, din insulele Sondei (Oceania).

Energia vulcanică, forța de ridicare care produce aceste cataclisme póte fi socotită cu aproximație; ea este considerabilă. Craterul vulcanului Etna este la 3.300 m.; pentru a-se ridica colóna de lavă la aceste înălțimĭ este nevoie de-o presiune de 900 de atmosfere, căcĭ densitatea lavei variéză dela 2—3. Pentru vulcanul Mont-Pelée din Martinica,.. fiind dată înălțimea craterului de 1300 m. presiunea erupțiunei a trebuit sĕ fie cam de 400 atmosfere.

Acest fapt ne permite a ne face o idee destul de esactă de zona de devastare a proiectilelor vulcanice, propriu dise.

SCIRILE DILEI.

— 4 (17) Maiŭ.

Pe monumentul lui Andreiŭ Mureșianu, poetul, care a cântat imnul romănesc „Deșteptă-te Române“, și care se află înmormêntat în cimitirul bisericei din Gróverĭ (Brașov), erĭ diminéță publicul trecĕtor a observat o cunună frumósă cu panglică în colorile naționale române. Un polițist a venit des de diminéță și a confiscat panglica. Adĭ diminéță se vedea fâlfâind o altă panglică națională în locul celei confiscate. Acésta a fost lăsată până pe la órele 2 d. m., când au venit la monument 6 polițiștĭ și au confiscat'o și pe aceea. O mulțime de lume a vĕdut scena acésta.

Episcopul Mihail Pevel în audiență la monarchul. Lunia trecută, 12 Maiŭ n., Esc. Sa episcopul Michail Pavel de Oradea-mare a fost primit în audiență de către Maj. Sa monarchul în castelul din Buda. Bĕtrânul Prelat a mulțumit Maj. Sale pentru felicitarea jubileului de 50 de anĭ al preoției sale și pentru conferirea ordinului Coróna de fer cl. I. Monarchul—care drept semn de afecțiune, l-a primit înaintea tuturora carĭ se presintară, — s'a întreținut fórte afabil cu I. P. S. Sa.

Societățĭ pentru ajutorarea robilor eliberațĭ din temniță. In Austria între multe alte societățĭ întemeiate pentru ajutorarea celor nenorocițĭ, esistă și societățĭ de acelea, carĭ și-au pus ca țintă ajutorarea robilor, carĭ scapă din temniță. Unii din aceștia es pocăițĭ și ar vré sĕ începă o viéță nouă. Tótă lumea însĕ fuge de asemenea ómenĭ și nu-i primesce în slujbă, pentru-că fie-care își dice: „Omul acesta a omorît, orĭ a înșelat, a furat, séu cine scie ce altă fărădelege a făptuit, cum sĕ-l primesc eu în serviciul meu?“ — Cea dintâiŭ societate de felul acesta s'a înființat în Graz la anul 1847. Astădi sunt în mai multe orașe asemenea societățĭ, așa că în Austria peste tot numĕrul lor se ridică la vr'o trei-decĭ, cu 14.000 de membri și cu un capital de 429.749 corone. In anul trecut societățile acestea au procurat slujbe la 537 persóne, la 609 persóne li-a dat haine și instrumente de meșteșugar, ér la 2052 le-au dat ajutóre în banĭ. — Așa lucréză mila creștinéscă, coborându-se până la locașurile acelora, pe carĭ tótă lumea îi disprețuesce. Aceștia au cea mai mare nevoie de milă și ajutor, ca sĕ pótă începe din nou o viéță muncitóre.

Polițiștĭ atacațĭ de un flăcău român. La tribunalul din Clușiŭ s'a judecat în diua de 15 Maiŭ procesul flăcăului român Teodor Ghețe, care s'a împotrivit polițiștilor. Lucrul s'a petrecut așa, că Teodor Ghețe, într'o di din postul Crăciunului bĕnd ceva mai mult, decât trebuia, s'a apucat de cértă cu Kremer Ignaț și fiul sĕu. Numai decât au venit doi polițiștĭ, vrênd sĕ-l aresteze pe Ghețe. Acesta însĕ s'a apucat la bătaie și cu polițiștii, așa că aceștia vĕdêndu-șĭ amenințată viéța, au cerut ajutor prin telefon dela poliția centrală. Numai decât au sosit la fața locului alțĭ doi polițiștĭ călărĭ și fiind acuma șése contra unul, au putut sĕ-l biruéscă pe Ghețe. — La procesul de Joi, Ghețe a fost condamnat la 6 lunĭ temniță.

Cabinetul negru în Rusia. In dilele aceste s'a publicat ucigașului ministrului de interne rusesc Sipiagin cu numele Baltasev sentința de mórte prin ștréng. Baltasev a spus, că încă din tinerețe el a crescut în ideile socialiste, ce le-a cultivat și la școlele mai înalte, el s'a hotărît a ucide pe ministru Sipjagin, pentru-că și acesta făcea parte din guvernul rusesc, care sugrumă orĭ-ce libertate a poporului, până și libertatea personală. A declarat, că décă are vre-un complice la asasinatul sĕu, acest complice este guvernul rusesc. — Asasinarea lui Sinpiagin a băgat în mare spaimă pe cei dela cârmă. Noul ministru de interne rusesc Plehwe a dat o ordinațiune secretă în care poruncesce, ca în tóte orașele Rusiei scrisorile ce sosesc din strĕinătate séu dela Petersburg *sĕ fie deschise și cetite* la oficiile de poștă și telegraf.

La parochia din Băsesci, care rĕmăsese vacantă după mórtea nonagenarului Archidiacon și protopop Grigore Pop de Băsescĭ, a fost numit părintele *Antonie Băliban*, din Acâș. Credincioșii părintelui Băliban au însoțit pe fostul lor păstor sufletesc cu lacremile în ochĭ, urându-i sănĕtate și succese în noua sa parochie.

Un Frances despre Maghiarĭ. Diarul „Magyarország“ scrie într'unul din numerele sale mai nouĕ: „Sunt vr'o doi anĭ, decând diplomatul frances Albert Lefaivre a fost primit în Cașovia cu o prevenire estra-ordinară. El venise spre a studia documentele din archivele primăriei de acolo, carĭ se refereau la timpul când au domnit Turcii în Ungaria. Autoritățile și societatea din Cașovia l'au îmbrățișat cu multă amabilitate. Era purtat pe mânĭ, sĕrbătorit și în onórea lui s'a dat și un banchet. Mulțămită pentru acéstă căldurósă primire acum după doi anĭ, A. Lefaivre a publicat adecă în „Reine des questions historiques“ (revista cestiunilor istorice) un studiu asupra *revoluțiunei maghiare sub Francisc Rakoczy II* 1703—1711. In acest studiu el atacă fórte aspru pe Rakoczi cu toțĭ soții lui și în fie-care rênd, al acestui studiu, ce dovedesce ură sĕlbatică, națiunea nóstră (maghiară) este insultată și batjocurită în modul cel mai murdar. Francesul vré sĕ dovedéscă chiar, că sub Rakoczy libertatea n'a fost apĕrată de Maghiarĭ, ci de către *naționalitățile* carĭ au luptat sub stégurile împĕrătescĭ și că aceia, carĭ umblau sĕ nimicéscă libertatea, erau Maghiarii“. — Asta-i adică plângerea lui „Magyarország“.

O doctoriță, care a fost în țéra Burilor, se află de câte-va dile în Arad. Numele ei e Angyal Jolan si a plecat din Ungaria înainte de asta cu dece anĭ împreună cu bărbatul sĕu, care era doctor. Intâiŭ s'au dus în America, de unde a trecut în Africa-de-Sud. Aicĭ a învĕțat și dênsa medicina și șĭ-a câștigat diploma de doctor. Doi copii ce-i avea, și i-a dat la școlă în Brașov, unde acuma învață în cursul superior al gimnasiului. Când a isbucnit rĕsboiul anglo-bur, ei au întrat în tabĕra Burilor. Englesii i-au arestat și pe doctorul l'au împușcat, ér soția sa a trebuit sĕ între ca doctoriță în serviciu englezesc. Vindecând pe un căpitan, acesta din recunoscință a intervenit pentru dênsa și a fost liberată. Vaporul englezesc însé cu care trebuia sĕ vină în Europa, a fost atacat pe mare de un vapor al Burilor și cufundat. Ea a scăpat de valurile mării ca prin minune și fu luată pe un vapor englezesc, cu care a venit la Londra și de acolo în Ungaria. Ea va aranja acuma o esposițiune din obiectele, ce le-adus cu sine din țĕrile îndepărtate.

3 (16) Maiŭ în Viena. Se depeșéză foiei nóstre dela Viena:

Intrunițĭ în 3 (16) Maiŭ trimitem salutărĭ luptătorilor naționalĭ.

Colonia și tinerimea română din Viena.

Adunare învĕțătorésca.

(Desp. „Carei-Eriu“ al Reuniunii inv. din părțile Sătmărene.)

— 8 Maiu 1902.

Intre mijlócele, cu ajutorul cărora ne putem perfecționa noi învĕțătorii, se numĕră cu tot dreptul *Reuniunile învĕțătoreștĭ* cu adunările lor. Căcĭ la aceste adunărĭ și conferențe învĕțătorescĭ convenim, ca sĕ ne cultivăm reciproc, sĕ schimbăm idei și astfel sĕ ne lărgim și întărim cercul cunoscințelor.

Perfecțiunarea nóstră și pe acéstă cale a învĕțătorilor din comit. Sătmar. au intenționat'o valoroșii bărbațĭ, cărora după multe ostenele și lupte li-au] succes a înființa „Reuniunea învĕțătorilor gr.-catolicĭ de pe teritoriul archidiaconatului părților sătmărene, ingremiat de diecesa aradană“. Generoșii întemeietorĭ ai acestei instituțiunĭ culturale nu s'au înșelat în așteptărĭ, deóre-ce acéstă reuniune, amĕsurat posibilității, este în înflorire în tot ce privesce scopul, ce l'au avut generoșii întemeietorĭ.

Despărțĕmêntul „Carei-Eriu“ al acestei reuniunĭ șĭ-a ținut adunarea de primăvară în comuna *Andrid* la 20 Aprilie st. n. a. c., decursul căreia îl schițez în următórele:

Antecedențele.

D-l învĕțător M. *Prunar*, din comuna Andrid, după primirea avisului dela notariatul desp., a însciințat antistiei comunale din acel loc ținerea adunării din cestiune. La acéstă însciințare a primit rĕspunsul după cum urméză:

Nr. 575/902. Tek. Prunár M. gk. t. urnak Helyben. Tudomására hozom tanitó urnak, hogy a szóbeliieg kért gr.-cath tanitó gyülésre *engedélyt nem adhatok*, mert tanitó urnak tanügyi vezetése ellen *a magyarositást illetöleg a képviselö testületben kérdés merült fel*, más részt pedig nem adhatok azért, mert *ezen gyülés irányát nem ismerem* s magamat (ellentétes) illetve községemet politikai ellentétes értekezletnek *kitenni nem akarom*; éppen ezek folytán értesitem tanitó urat, hogy kérelmével az engedélyezés tekintetében a N.-károlyi járás tek foszolgabirájához forduljon, ki is az ilynemü gyülésekre engedélyt adni egyedül jogosult. Er Endréd, 1902 April 24 én. P. H. András, biró.

Acest rĕspuns d-l învĕț. M. Prunar l'a comunicat îndată d-lui G. *Pteancu*, presidentul desp. Și numai după capacitărĭ multe și la intervenția Rev. domn Dr. Felician *Bran*, archidiacon și președintele Reuniunii, s'a simțit îndemnat și d-l protopretor a da voie] pentru ținerea adunării din cestiune în sus amintitul loc.

O, de ce s'au temut d-nii dela putere! De nisce biețĭ învĕțătorĭ, carĭ tocmai de unii tovarășĭ de luptă de conducĕtorĭ ai poporului, sunt apostrofațĭ, sunt stigmatisațĭ de semi-culțĭ, de nisce ómenĭ ce-șĭ arógă cultură!

La biserică.

Conform punctului 1 din ordinea de di la 8 óre s'a celebrat sf. liturgie — care a fost împreunată cu parastas pentru sufletele membrilor decedațĭ pe teritoriul acestui despărțĕmênt — de către Bartolomeu *Bonyi*, preotul local, asistat fiind de bravul și activul capelan învĕțător Iosif *Patochi*, din Sanislău, care a representat la adunarare preoțimea din tractul „Carei-Eriu“ — Rĕspunsurile la sf. liturgie le-au esecutat elevii de școlă sub conducerea d-lui învĕțător local.

Ședința.

După sf. liturgie ne-am adunat cu toții în școlă, unde activul și zelosul president d-l G. *Pteancu*, prin o cuvêntare rostită cu mult sentiment, în care a îndemnat pe frații sĕi colegĭ la sîrguință și muncă neîntreruptă, a declarat adunarea de deschisă.

---

tr'un oftat. Ah, era pierdut cu totul, sĕracul...

*

A doua di, în revĕrsat de zorĭ, mama băgà de sémă, că cine-va trece fuga prin camera ei. Tresări, ca de-o presimțire rea:

— Jan, tu eștĭ?...

Jan nu rĕspunse; el era deja pe scară.

Bĕtrâna se ridicà repede:

— Jan, ce ai de gând?

El se urcà în pod; ea după el:

— Copilul meu, pentru Dumnedeu!

El închise ușa și trase zăvorul.

— Jan, dragul meu Jan, rĕspunde-mĭ ce vreai sĕ facĭ?

Cu mânile sale bĕtrâne, carĭ tremurau, căuta pe dibuite ivărul... O feréstră, care se deschise..., sgomotul unui corp cădut pe pietrele din curte... șĭ-atâta tot....

Spusese el bietul copil: „O iubesc mult..., o vreau“...

In diminéța aceea ómenii din sat se întrebau, ce s'a putut întêmpla la casa bĕtrânului Estève...

In curte, înaintea mesei de piétră acoperită de rouă și de sânge, mama aprópe desbrăcată se jeluia ținêndu-șĭ copilul mort pe brațe.

—V.—

Făcêndu-se apelul nominal, s'a constatat presența a 14 și absența a 4 membri. Ne-au onorat cu presența lor și d-l notar din loc cu tâlmaciul sêu atât de iscusit în ale tâlmăcirei — ca delegații d-lui fisolgăbirêu cercual.

S'a purces la prelegerea cu elevii de școlă a temei „*Comuna*“ prin d-l învêțător local, Al. Prunar. Prelegerile practice au scopul de a perfecționa pe învêțător în metod, adecă de a-l face mai capabil întru aplicarea cu succes a cunoscințelor sale didactice. Acésta prelegere de model a fost însoțită până la fine de atențiunea încordată a tuturor membrilor presenți. După puține observări făcute din partea unora, prelegerea a fost declarată cu 'unanimitate de fórte bine succésă. D-lui învêțător i-s'a votat mulțumită protocolară.

Protocolul adunării precedente s'a verificat prin M. O. D. B. Bonyi și d-l G. Murêșan, și de membru nou s'a înscris N. Kirvai, înv. în Pișcolț.

După acestea a urmat cetirea a două disertații: *a*) „Drepturile cetățénului în comună, comitat și stat“ de către d-l I. *Raț* învêț. în Simicläuș; *b*) „Vindecarea vițiilor tinerimei; remediele desrădăcinării acelora, și ca un atare remediu principal: despre înființarea bibliotecilor poporale“ de către d-l *M. Ghiriti*, înv. în Portelec.

Ambele lucrări au fost ascultate cu viuă atențiune și după reflexiunile obicinuite s'au declarat de fórte bune. Aicí am sê observ cu plăcere, că autorii acestor lucrări sunt unii dintre cei mai zeloși și mai capacitați învêțătorí ai reuniunii nóstre, și elaboratele, după-ce vor fi predate unei comisiuní pentru mai detailată censurare, se vor publica în organul reuniunii nóstre.

Locul adunării viitóre s'a stabilit comuna *Moftinul-nou*, cu care ocasie d-l înv. local va ținé cu elevii de școlă prelegere practică, ér On. d-n Iosif Patachi și d-l Ioan Irimiaș vor ceti lucrări.

In fine după pertractarea unor agende de int res special, adunarea la $1^1/_2$ óre d. m. s'a închis.

Colegii ne-am întrunit apoi la masa ospitală a iubitului nostru coleg Prunar, unde într'un șir lung de toaste și voie bună am petrecut timpul până de către séră, când toți apoi ne despărțirăm cu dorul de a-ne revedé érăși în așa frumósă cétă la primăvara viitóre în Moftinul-nou.

*

Cu regret am constatat la acésta adunare, că cei mai mulți dintre învêțătorii acestui despărțământ nu cetesc nicí o gazetă românéscă. Fiind diaristica acel for competent, unde se espun dorințele, orí suferințele mulțimei, unde se întâlnesc spiritele mai alese ale națiunei, unde se ventiléză cestiuní de drept, de egalitate și libertate, și fiind ea un mijloc puternic ce conlucră la adevĕrata educațiune națională, n'ar fi iertat sê lipséscă de pe masa nicí unui învêțător român, pe lângă o fóie de specialitate, nicí barem o fóie sêptĕmânală românéscă, d-lor! Numai puțină jertfă și abnegațiune, atuncí ușor puteți ajunge la acésta.

Fói ca nrii de Dumineca ai „Gazetei“ și ca „Fóia Pop.“ rivaliséză atât în ce privesce redactarea, cât și în ieftinătate cu ori-care fóie sêptĕmânală din patrie.

Bihoreanul.

Emigranții ardelení în America.

Diarul „S. D. T.“ din Sibiiu scrie: Ni-s'a pus la disposiție scrisórea unui emigrant român din Ardeal, care actualmente se află în Warren, America de nord, și pe care o publicăm, ca avertisment pentru amatori de emigrări. Étă ce scrie omul:

„Unul sêu doi câte dintr'un comitat trimit, după o muncă grozavă și viéța amară de câțí-va aní, ceva bănișorí acasă. La unul sêu doi însĕ, carí au noroc, se vin nenumĕrați nenorociți, carí alérgă pe aici lipsiți de orí-ce mijlóce și totuși trebue sê te mirí, câțí ómení trec dincóce. In fie-care sêptĕmână sosesc 1—2 vapóre pline de lucrători, cu tóte că și aicí în orașele micí sunt brațe fără muncă cu sutele, ér în orașele marí cu miile, și trebue sê te ții fórte fericit, decă capeți muncă. Apoi munca este așa de grea, că nu e cu putință sê stai mai mult de trei ți̦le. Vê rog, ceea-ce vețí puté scóte de aicí, sê publicați în „Fóia Poporului“ și în tóte gazetele. Cine vré sê crédă și nu vré sê se înșele mai mult, că în America ar puté sê-și afle norocul, va trage folos de aicí. Căcí din aceia, carí nu vor primi mijlóce de acasă, ca sê se pótă întórce, de sigur jumĕtate vor peri aicí. Eu rog din parte-mí pe fie-cine, care vré sê plece în America, sê se lase de asta și décă nu vré sê se nenorocéscă pe sine și pe întréga familie, sê trăéscă mai departe și cinstit acasă. Cine nu vré sê dea credĕmênt diarelor, aceluia de bună sémă nu-i va merge bine. Nicí eu n'am vrut sê cred nimica rĕu despre America, acuma vĕd însĕ că am fost înșelat, împrejurările sunt cu totul altfel, decât îmí închipuiam, findcă din 500 numai unul se află cu noroc și socotéla ce o face cine-va acasă, nicí odată nu se potrivesce.

Ioan Marcu din Busd, comitatul Albei-inferióre.

Din tractul Bistriței.

Solnoc-Dobâca, Maiŭ 1902.

(*Sfințirea fundamentului edificândei biserici din Feleacul-săsesc, tractul Bistriței.*)

A 3-a di de sf. Pascí poporul român din Feleac, în frunte cu preotul sêu și cu d-l Stefan Todoran, apoi economii fruntașí Ioan Dobieș, Dimitrie Mĕrcan, învêțător pensionat, Simion Moldovan ș. a. însuflețițí de credința, că lumina altariului e lumina lui Christos, care lumineză pe toți, că puterea bisericei e mai tare ca puterea ce cutremură munții, dat'au ființă dorului lor și s'a pus fundamentul edificândei bisericí gr. cat. române. Actul sfințirei s'a sĕvêrșit astfel:

Pe fundamentul bisericei s'au ridicat ghirlande, crucí și cununí de florí naturale, ér la intrare în ușa de de-asupra era inscripția: „*Oșana întru cei de sus*“. O mare mulțime de popor din sate și jur era de față. Cantorii cantau deja cântările itrosului, când la 8 óre diminéța se aude prin popor, că protopopul Bistriței, d-l Gerasim Domide e deja sub pórta triumfală cu inscripția: „*Bine-ați venit*“, pregătită pentru primirea dênsului. La întrarea în comună de către Chiraleș, unde strĕnepotul celui ce și-a sacrificat viéța frânt pe róta pentru nație pe mocirla Salvei, d-l Stefan Todoran, proprietar în Feleac, l'a primit cu o însuflețită vorbire.

Îndată după sosire preoții din tractul Bistriții: Teodor Moldovan din Măgeruș, Eliseu și Ion Mureșan din Șieu Cristur, Alesandru Anca din Chiraleș, Cyril Negruț capelanul Bistriței, Groze din Harina, Basiliu Nechiti din Sebeșul-de-sus, Michail Bungărdean din Bileag, Teodor Oltean din Ardan, și Ioan Bârsan din Ruscior; apoi preoții óspeți Elie Gordon din Bichigiu și Ion Botean din Apanușifalĕu s'au îmbrăcat în sfintele odăjdii și s'a început serviciul divin pe locul nou edificândei bisericí.

În decursul sf. liturghii am observat în fruntea creștinilor adunați pe d-l locotenent Blăndul, pe tipograful proprietar din Bistrița Ungurean, doi frați ai confratelui preot local Michaiŭ și alții. S'au rostit două predicí, prin preotul Oltean, alta la facerea apei și sfințirea specială a fundamentului bisericesc prin d-l protopop Gerasim Domide.

După sĕvîrșirea celor dumnedeescí preoțimea și inteligența s'au întrunit la prând în casa ospitală a preotului local Michail Baciu, ér poporul din vecini prin Felecaní a fost ospĕtat asemenea cu o masă bogată. În decursul prândului s'a închinat pentru episcopul diecesan, pentru protopop, pentru preotul local, pentru d-l Stefan Todoran, pentru d-l Blăndul, pentru dame, pentru edificătorul bisericii d-l Ioan Moldovan, pentru popor etc.

*

După sfințire și întru prând s'a ținut și conferența preoțéscă a tractului Bistrița în edificiul școlar, unde s'au desbătut multe lucrurí de interes comun și s'a accentuat mai cu sémă fapta, că peste averea preoțéscă zace întunerec și pe când un bóctĕr dela calea ferată este asigurat cu pensiune, preoții și familiile lor pentru dilele negre sunt lăsațí fără scut.

De aceea bun gând au avut fruntașii Feleacului, domnii Michail Baciu și Ștefan Todoran, când au înființat institutul „Buna“ asociare de credit și economii sub propria administrare pentru ajutorarea lor și a poporului. Aceste și alte lucrurí frumóse, ce s'au 'observat în Feleacul-săsesc din incidentul acestei festivitățí înălțătóre de inimí, au sădit în noi credința, că apróре este vremea, când bunul Dumnedeu va încăldi inimile celor aleșí și chemațí sê lucre pentru fericirea și a preoților de pe sate, carí sunt fundamentul și pétra din unghiu a bisericei celei vii a lui Christos.

Dumnedeu ajute Felecanilor, sê ajungă și sfințirea sf. bisericí dimpreună cu actualii lor conducĕtorí.

Cel mai neînsemnat óspe.

ULTIME SCIRI.

Bucurescí, 16 Maiŭ. Cu ocasiunea unei perchisițiuní domiciliare, ce s'a făcut mai multor Albanesí bănuițí de uneltirí revoluționare contra guvernului turcesc, se dice, că s'ar fi sechestrat multe scrisorí compromițĕtóre.

Paris 16 Maiŭ. Printre victimele din Saint-Pierre se află și 20 călugări ai ordului frances "Cluny" și 160 alumní ai comunității "Sf. Duch"; au pierit 37 de frați și 200 eleve. Intr'un hotel s'a găsit un cadavru ținênd în mână o bucată de pâne, ceea-ce dovedesce, că nenorocirea venise atât de repede, încât ómenii nicí nu se putéu gândi sê scape. — Vulcanul Pelée amenință cu erupțiuní nouĕ. Pe vulcan s'au format trei cratere nouĕ. Vulcanul „Soufriere“ a pricinuit o colosală catastrofă. Lava a acoperit tot într'o grosime de patru urme. Plóia de foc continuă St. Vincent a fost evacuat. Intréga insulă presentă aspectul unui ocean de foc.

Salonic, 16 Maiŭ. O bandă înarmată muntenegénă a pĕtruns în orașul Scutari și a omorît pe șeful poliției. Trupe turcescí au isgonit banda. Pórta a trimis întăriri de trupe.

Literatură.

„***Cuvêntări bisericescí de Massillon***“ traduse din originalul frances de *Ioan Genț* protopop gr.-cat. român al diecesei de Oradea-mare.—Deja la 1898 apăruse în Oradea mare cartea cu titlul de mai sus, care cuprinde 17 predicí de ale vestitului orator eclesiastic frances. Predicile sunt împărțite de traducĕtor după *anul bisericesc rĕsăritén*, și fie-care este pusă la acea Duminecă sêu sĕrbătóre, cu a căreevanghelie se potrivesce predica.—Un volum elegant de peste 400 paginí în 8⁰ cu portretul lui Massilon. Traducerea se distinge printr'un limbagiŭ ales. *Prețul 5 corone* (6 Lei 50) plus 30 baní porto. Se află de vêndare la Tipografia *A. Mureșianu*, *Brașov.*

„***Cartea Durerii***“ de Emil Bougaud, tradusă din originalul frances de Iacob *Nicolescu*, editura lui Dr. E. *Daianu*. Tipografia lui Heinerich Uhrmann din Timișóra 1895 O cărticică de mângăere sufletéscă, care costă legată 3 coróne plus 10 baní porto. — Se află de vîndare la Tipografia „*A. Mureșianu*“.

„***Rugăciune de pocăință***“ către Domnul nostru Isus Christos și cele 12 Vinerí marí de peste an. Folositóre pentru orí-ce creștin. Brașov 1902. Prețul *20 baní* cu porto cu tot. Se află de vêndare la *Tipografia A. Mureșanu*.

Producțiunea teatrală în Bistriță.

Bistrița, 13 Maiŭ 1902.

Onorată Redacțiune! Mê bucur, că mi-se dă ocasiune a-ve scrie și din Bistrița nóstră despre lucrurí frumóse, plăcute și înălțătóre de inimí. Imí iau deci libertate a-vĕ împărtăși, că Dumineca la 11 l. c. *Reuniunea meseriașilor românĭ din Bistriță* a dat o producțiune teatrală împreunată cu joc în sala cea mare dela „Gewerbeverein“, care a reușit peste așteptare de bine. Piesa teatrală „*Sâmbata morților*“, dramă poporală în 5 acte, deși n'a prea fost acomodată pentru diletanți, întru cât e o piesă greu de jucat și ar trebui actorí escelenți ca sê producă efect cu ea, totuși meseriașii noștri și domnișórele, carí au avut rolurí, s'aŭ achitat destul de bine de sarcina luată asupră-le. Au escelat îndeosebí d-șóra Aurelia Tition în rolul Ilenei și domnii Ioan Găzdac în rolul lui Petrila morarul sgârcit, care mai bucuros își desmoștenesce fata și își îngrópă banii în pământ, decât sê și-o mărite după Ionel, fostul lui ucenic de móră, precum și George Muțiu în rolul lui Ionel ca ibovnicu Ilenei.

După producțiunea teatrală, care s'a sfîrșit numai la 12 óre din nóptea a urmat petrecere cu joc, care a durat până în diorile dilei.

Cred, că décă cele 200—300 învitărí trimise strĕinilor, s'ar fi trimis Românilor, atât succesul moral, cât și cel material era și mai îmbucurător.

Cu bucurie trebue sê spun, că *reuniunea română de cântări din Bistriță*, care cam de 2 aní și'a fost suspendat activitatea, Dumineca la 11 l. c. s'a ținut adunarea generală, s'a reorganisat, s'a reactivat din nou, alegêndu-și de președinte pe d-l protopop Gerasim *Domide* și de vice-președinte pe d-l Ciril Negruțiu, capelan.

Sergentul.

Mulțămită.

Domnul Iuliu *Pop*, comerciant în Brașov — succesorul lui M. și L. László — a dăruit bisericei nóstre 2 patrachire în preț de 40 cor.; d-l Ioan A. *Botezan* ca fă de strugar născut în Tohanul-vechiŭ și sora d-sale Bucura, au dăruit 2 stative lucrate în strug, în preț de 25 cor.; d-l Michail *Alexe* și soția Maria n. Dobaș din Bucuresci au dăruit o perdea la ușa împărătéscă din s. biserică în preț de 27 cor.; vĕduva Eva Nic. *Crăciun* din Tohanul-vechiŭ a dăruit o sfită négră în preț de 42 cor.; Nicolae M. *Stoica* și soția Eva n. Nicóră au dăruit o pânzătură pentru altar în preț de 13 cor. 40 fil.; Ana G. *Stoica* n. Bobinca a dăruit 3 pânzăturí pentru icóne în preț de 8 cor.; d-l Beniamin *Clococean* și soția Elena n. Stoica au dăruit 2 iconițe în preț de 4 cor. Tuturor acestor marinimoșí dăruitorí li-se aduce în numele s. bisericí căldurósă mulțămită. Bunul Dumnedeu sê le resplătéscă!

Tohanul-vechiŭ, 3 (16) Maiu 1902.

Moise Brumboiŭ, adm. paroch gr. cat.

Dare de sémă.

Cu ocasiunea producțiunei societății sodalilor românĭ „*Lumina*“ din Brașov, dată la 15 Aprilie v. 1902, au binevoit a suprasolvi următorii domni: I. Ciurcu 3 cor. 80 b., P. Dima 1 cor., D. D. Furnică 1 cor. 60 baní, G. Dima 1 cor., D. Stinghe 1 cor., I. Pufu 80 b., V. Popa, căpitan 80 b., Preșmerean, comptabil 80 b., C. Căciulă 80 b., I. Avrigean 60 b., I. O. 60 b., A. Bobiț 40 b., G. Urzică 40 b., G. Ancăn 20 b. F. A. 5 cor., Șincan Victor 2 cor., Dr. E. Mețian 2 cor. 60 b., N. Balea 1 c., M. N. 80 b., Pușcariu 80 b., B Baiulescu 2 c., G. Barla 80 b., D. Făgărășan, profesor 2 cor., și d-na Sofia Enghiurliu 2 cor.

Priméscă marinimoșii donatori sincerile mulțămite ale societății nóstre.

Brașov, din ședința comitetului, ținută la 27 Aprilie v. 1902.

Dr. Sterie Stinghe, v.-președinte — *George Saftu*, cassar.

Cum se pregătesce şunca.*)

Pentru a avé o bună şuncă, trebuie a se proceda în modul următor:

Spetele şi şoldurile, ce se iau dela porcĭ, după-ce au fost curăţite de pĕr şi spălate bine, décă voim a le avé sub formă de şuncă, se aşédă într'un vas mare (într'un hârdău), ca sĕ pótă sĕ fie acoperite cu saramură, căcĭ déca ar rĕmâné descoperite, ar prinde mucigai, s'ar învineţi şi din acéstă causă nu ar rĕmâné roşiĭ, ca sĕ fie plăcute vederiĭ.

Aşedarea în saramură se face astfel: Se socotesce de fie-care spată (şuncă), care ar avé o greutate de 6—8 kilograme, 250 grame sare şi 100 grame salitră. Sarea se amestecă bine cu salitră. Acum pe fundul vasului (hârdăului) în care se aşédă şunca, se pune sarea amestecată cu salitră, şi după aceea se pune şunca, apoi se pune éră̆şĭ un rĕnd de sare amestecată cu salitră, şi apoi se pune a doua şuncă, şi aşa mai departe. Cu alte vorbe, fie-care şuncă se găsesce între două rĕndurĭ de sare.

După-ce şuncile s'au aşedat, vasul se acopere şi se pune într'un loc, unde aerul sĕ fie uscat şi cald, ca sĕ nu îngheţe şi se lasă şuncile sĕ stea în saramură 15 dile.

Décă voim, ca slănina séu muşchiĭ porcului sĕ-ĭ facem şuncă, procedăm tot ca la şuncă, numai, în loc de 15 dile, lăsăm sĕ stea numai 10 dile în saramură.

După 15 dile, şuncile se scot din saramură, le atêrnăm de cui într'o odae şi le lăsăm o di ca sĕ se sbicéscă de prea multa umedélă ce conţin. Apoi le punem la fum 2 séu 3 dile, după cum şi fumul este mai tare.

Şunca trebue sĕ se fiarbă numai în apă curată 2—3 óre; se póte pune însĕ piper, cuişóre, ér nu vin, după cum obicĭnuesc uniĭ. După-ce şunca a fiert, se lasă sĕ se rĕcéscă chiar în apa în care a fiert, fiind-că în casul acesta este mai mustósă şi mai gustósă.

Slănina, decă nu se topesce, se sară şi se lasă vreo 5 dile, ca sĕ-şĭ ia sare, după acea se pune la fum, unde se lasă sĕ stea vre-o 7—10 dile séu mai mult, după cum şi fumul este mai mult séu mai puţin. Săteniĭ îşĭ afumă slănina în podul casei, mai cu sémă aceia, carĭ n'au coş la casă. Slănina afumată se păstrézâ mai bine pentru vară, decât cea neafumată.

Uniĭ măcelarĭ, după-ce au lăsat slănina ca sĕ-şĭ ia sare, pun pe deasupra un strat subţire de *ardeiŭ*. Slănina astfel preparată 'i se mai dice şi slănină ardeiată.

Slănina, atât afumată cât şi neafumată, îşĭ are întrebuinţarea ei în bucătărie. Ca slănina sĕ nu se strice, trebue păstrată într'o odaie, unde aerul sĕ fie rece şi uscat. După cum sĕ sară şi se afumă slănina, tocmai aşa se sară şi se afumă şi altă carne de porc, spre a se păstra mai bine, când nu se întrebuinţézâ próspĕtă în bucătărie. La noi în ţéră, (România) carnea ca şi slănina de porc, se caută mai mult de strĕinĭ, decât de populaţiunea nóstră indigenă, şi mai mult iérna, decât vara. In alte ţĕrĭ din Europa occidentală, carnea de porc se întrebuinţézâ aprópe dilnic în bucătărie, şi mai mult decât carnea de vacă şi de óie.

Celor ce se interesézâ pentru loteria de clasă se recomandă zarafia institutului „Nationale Wechselstuben Actiengesellschaft" în Budapesta, căcĭ abstrăgênd dela aceea, că câştigurile cele mai multe s'au făcut cu losurĭ cumpĕrate d'acolo, apoi şi cauţiunea de 330,000 cor. depusă de institut la direcţia loteriei, oferă deplină garanţie pentru împlinirea exată a obligamentelor către cumpĕrătorii de losurĭ. Comitenţilor din provincie, la dorinţă institutul le plătesce câştigurile cât de marĭ, prin mijlocirea băncilor din provincie, séu case de economii, fără provisiune orĭ spese.

*) Din cartea *„Alcătuirea unei gospodării rurale"* de *Vasilie S. Moga*, profesor. Ediţia II. Bucurescĭ. Editura „Librăriei Şcólelor" C Sfetea Strada Lipscanĭ 11. Preţul 3 Lei

Nóptea înălţării în Sicilia.[1])

(Binecuvêntarea turmelor.)

Tótă Sicilia veghiézâ în nóptea înălţării Domnului. In tótă insula se aprind focurĭ de bucurie, ca şi la sf. Ioan. — Christos s'a înălţat la cer şi la cer se înalţă flacările, rugăciunile, sufletele.... Femeile din Trapani[2]) espun pănurile la aerul de nópte, convinse fiind, că Dumnedeu va da binecuvêntarea sa vestmintelor familiei. In Catania[3]) focurile se chiamă *vampąrigghi* şi poporul aruncă în flacărĭ uneltele vechĭ de casă. In Palermo[4]) scena de nópte e spectaculósă şi fantastică, aicĭ se face binecuvêntarea vitelor. E o aglomeraţie şi o gălăgie enormă. Se aud sunete de fiaut, şi loviturile surde ale tobei. Turmele năvălesc din tóte strădile principale ale oraşului. Şi înaintea turmelor, ce se inmulţesc mereu. ca nisce torente vii, merg cântăreţii de flaut, chitară, grupurĭ vesele de fete, carĭ jócă cântând. In tóte părţile capre, oi, boi, muli, asinĭ şi.... căprarĭ, pĕcurarĭ, boarĭ, mulatierĭ. Şi pe pepturile tuturor acestora atêrnă stole de lână roşie, săculeţe pline de sare; chei marĭ, lanţurĭ de coral usate, rupte de o parte şi legate de o panglică de mătasă roşie, córne de coral, colţĭ de porc sĕlbatic, fórfecĭ de rac, peştişorĭ de sidef.... şi tóte acestea contra farmecelor şi deochiului.

Insĕ talismanul cel mai puternic contra relelor este calul de mare; puternică este şi cursa durerii de gât (anghina), care este un sĕculeţ, conţinênd capul unei vipere prinsă de viuă şi omorîtă într'o di de Vinerĭ.

Se observă, că la binecuvêntarea animalelor, cele două sexurĭ sĕ nu se amestece: bărbaţii dómnele, copiiĭ formézâ grupurĭ separate. Animalele sunt aşedate pe lângă zidurile dela „Foro Italico"; şi după aceea păstorii aprind lanterne roşii mână turmele spre un fel de vale pe ţĕrmurile mării, şi aicĭ pe o înălţime se presentă un preot bĕtrân îmbrăcat în stihar alb. Cu un gest maiestos şi ritual preotul binecuvêntă turmele şi le stropesce cu apă de mare. Şi clopoţelele continuă cu sgomotul asurditor. Bĕtrânul preot dispare apoi, păstorii cotinuă stropirea sacră, scoţênd apă din mare cu şuştarele, apoi mână înapoi turmele binecuvêntate între nouă sunete de flaut, de dobe. — Se face diuă.

Trad. din l. italiană de *O....*

1) Sicilia este o insulă a Italiei în marea Mediterană. Are trei milióne locuitorĭ.

2) Trapani, vechiul Drepanum, oraş cu port în Sicilia, 38.231 loc.

3) Catania, oraş cu port în Sicilia, 121.000 loc. Patria lui Bellini.

4) Palermo, vechea capitală a Siciliei, cu 2 porturĭ, universitate şi 205,000 loc.

Vinul botezat.

Ceea-ce vĕ spun, s'a întêmplat în pivniţa unui ovreu vêndĕtor de beutură, crâşmar adecă. Mie mĭ-a spus'o Gavrila Florii Găvrilii din Chiuag. Că lui cine i-a spus'o, nu sciu.

Erau cam 20 litre de vin numai pe fundul unui butoiŭ. Vinul era bun, însĕ foc de tare. In apropierea butoiului era un vas desfundat cu apă. Evreul bag' sémă n'avea fântână în curtea crişmei. şi aducênd apa din depărtare, ca sĕ rĕmână rece, o ţinea în pivniţă.

Simţind vinul, că în vecinĭ de el e apa, pe care el tot-déuna de câte-orĭ se întâlnia cu ea, o lua în rîs şi hulă, îĭ dise: „Ce cauţĭ în vecinĭ de mine, urîto? Nu ţi-i ruşine sĕ umbli tot în piciorul meu? Şi aicĭ m'ai aflat? Te-ai ridica până la mine, cum vĕd, dér nu ţi-i puterea cum ţĭ-ar fi vrerea. Cu mine pe un scaun n'o sĕ şedĭ nicĭ odată, buna mea, căcĭ eu, cel-ce port numele „vin", sunt cel mai nobil şi mai preţuit dintre tóte beuturile lumei."

— „De-ai fi cel mai preţuit n'aşĭ ajunge tot în apropierea ta şi pe masă", dise smerita apă.

— „Şi mare cinste şi podóbă mai facĭ mesei," dise vinul zîmbind cu hohot. „Te beau babele, pe când femeile cele frumóse şi bărbaţii nicĭ că se uită la tine. De tine nimenĭ nu horesce, cel-ce mĕ bea pe mine, de-ar fi în drum spre spânduratorĭ, şi ar hori."

— „Laudă-te gură, ca écă pumnu. De n'aşĭ fi eu, cea hulită de tine, omenimea ar peri între cele mai grozave chinurĭ — de sete. Mĕi! nicĭ cel ce mi-i contrar de mórte nu póte trăi fără ca sĕ mĕ guste. De nu până e sănĕtos, când e bolnav trebue sĕ mĕ bea. Dér focul ce tu îl aprindĭ în rînzele beţivilor, cine-l stinge? Eu... apa."

— „Inzadar te umfli, babă apă, că vei păţi ca brósca cea din poveste, care voia sĕ fie cât boul; eu, orĭ-ce vei dice, sunt mai pe sus decât tine. Sunt stimat mai mult decum eştĭ tu. Tu te afli în tóte gârlele, ba chiar şi 'n ogaşele drumurilor, până când pe mine ómenii mĕ câştigă cu multă sudóre. Scii tu bine cu câtă trudă se pun viile şi mai scii, că la tote petrecerile ómenilor, eu sunt în fruntea mesei. De n'aşĭ fi eu, adevĕrată veselie n'ar fi pe pământ."

— „Fală gólă, straiţă uşóră, încredutule şi nineratule. De n'aşĭ fi eu şi de n'ai avea noroc cu mine, ai peri încă în flóre."

— „Minţĭ, îi dise mânios vinul, minţĭ mincinós'o; audĭ, minţĭ. Tu eştĭ nimea din nicăirea, albă şi sarbădă, eu mĕ potrivesc ca aurul şi sângele cel curat. Sunt galbĕn şi roşu. Plin de viéţă şi de tarie."

Ovreul, fiind-că consumătorii de vin din crâşmă cerură o cantitate mai mare de beutură, decât avea el în butoiu, ca nu cumva cutarele sĕ-i dee cu „iaga" în cap, şi mai de dorul de câştig, ce gândi ce nu, întrâ în pivniţă, scutură vasul şi vĕdênd că-i puţin vin în el, turnă din vasul cu apă şi-l spori.

— „Te botezăi, neruşinatule", îi dise apa plină de mândrie amestecându-se cu vinul. Vinul se dete învins şi nu dise nimic. Ajungênd pe masă, faţa lui ca a omului bolnav, era sarbădă. Numai da scântei ca până acolea, căcĭ de slab ce era, nu-l cunosceai din apă.

Jidanul vĕdênd că bun lucru a sgodit şi că ispravă de bun folos şĭ-a făcut, când a făcut amestecătura acéstă, lăsat'a învĕţ fiiilor lui, că nicĭ ei sĕ nu mĕsure vinul în crâşmă aşa după cum l'a lăsat Dumnedeu, ci botezat cu.. apă.

Antoniu Pop.

Vorbe înţelepte.*)

— E o dulce simţire a îmbĕtrâni cu o consciinţă onestă, par'că ai fi în societatea unui amic de bine.

Plutarc.

— E bine a fi ferm prin temperament şi flexibil prin reflecţiune.

Vauvenargues.

— Pe mĕsură ce îmbĕtrânim, câmpiile, arborii ni-se par din ce în ce mai frumoşĭ. In mod instinctiv ne simţim ast astfel mândri de ceea-ce iese din pământul în care în curênd odichni-ne-vom şi noi.

— Revoluţiune? Sfêrşitul unei miserii şi începutul alteia.

— Am audit pe imbecili cerând, ca arta sĕ represinte natura.

Chincholle.

— Nicĭ un om nu e atât de sĕrac, ca sĕ nu pótă face un act de caritate; nicĭ un om nu e atât de inferior, ca sĕ nu pótă face un act de demnitate.

Mantegazza.

— Nicĭ sĕrăcia nu póte înjosi sufletele marĭ, nicĭ bogăţia nu póte înălţa pe cele josnice.

Vauvenargues.

— Moda este o spoială, care nu prinde decât pe mediocrităţĭ.

Rochebrune,

— Sĕrac nu este cel ce nu are nimic, ci cel-ce nu vrea séu nu póte munci.

— Cei-ce n'au cârmuire, cad ca frundele: ér mântuirea este întru mult sfat.

Solomon, Pilde, Cap. XI.

*) Din cartea „Vorbe înţelepte", culese de Aurel C. Popovicĭ.

Calendarul sĕptĕmânei.

APRILIE. (1902) are 30 dile. PRIER.

Dilele	Călend. Iul. v.	Călend. Greg.
Dum.	5 S. m. Irina	18 1 † Ros Venan
Lunĭ.	6 Sf. şi dreptul Iov	19 2 † Ros. Cóles.
Marţĭ	7 S. m. Acaţie	20 M. Bernardin
Merc.	8 S. ap. Ev. Ioan	21 Felix
Joi	9 S. prof. Isaia	22 Iulia
Viner	10 Ap. Simion Zilot.	23 Desideriu
Sâm.	11 S. m. Mochie	24 Iohama

Preţurile cerealelor din piaţa Braşov.

Din 16 Maiu 1902

Mĕsura séu greutatea	Calitatea.	Valuta în Kor.	fil.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos	14	80
„	Grâu mijlociu . . .	14	40
„	Grâu mai slab . . .	13	50
„	Grâu amestecat . .	11	58
„	Sĕcară frumósă. . .	10	—
„	Sĕcară mijlociă. . .	9	60
„	Orz frumos	8	-
„	Orz mijlociu. . . .	7	60
„	Ovĕs frumos. . . .	6	80
„	Ovĕs mijlociu . . .	6	20
„	Cucuruz	8	80
„	Mălaiu (meiŭ) . . .	8	10
„	Mazăre.	24	—
„	Linte	15	—
„	Fasole	9	—
„	Sĕmênţă de in . . .	24	—
„	Sĕmênţă de cânepă .	8	25
„	Cartofĭ.	1	90
„	Măzăriche.	—	—
1 kilă	Carne de vită . . .	—	96
„	Carne de porc . . .	1	04
„	Carne de berbece. .	—	—
100 kil.	Sĕu de vită próspĕt .	44	—
„	Sĕu de vită topit . .	64	—

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numĕrul à 10 fil. se vinde la librăria Nic. I. Ciurcu și la Eremias Nepoții.

Tipografia A. Mureșianu Brașov.